

NATUR
OGH MILJÖ
Riksorganisation
för miljövard

**Verksamhetsplan
och budget
för år
2008**

Innehållsförteckning

1	Allmänt om verksamhetsplanen.....	1
2	Förbundets allmänna målsättningar	1
3	Skogsnaturen.....	1
4	Östersjön och övrigt vattenskydd.....	2
4.1	Övergödning.....	2
4.2	Småskaliga muddringar.....	3
4.3	Regionalt och lokalt vattenskyddsarbete.....	3
4.4	CCB.....	4
5	Energi och klimat.....	4
6	Hållbar konsumtion och produktion	5
7	Markplanering i kustzonen.....	6
8	Fältbiologi och naturkännedom	6
9	Biologisk mångfald	7
9.1	Artskydd.....	7
9.2	IUCN.....	7
10	Allmän miljöpolitisk aktivitet	8
10.1	Utlåtanden och arbetsgrupper ställningstaganden.....	8
10.2	EU:s miljöpolitik.....	8
11	Miljöfostran.....	8
11.1	Naturskolan Uttern.....	9
11.2	Kvarkens naturskola.....	9
11.3	Miljödetektivläger.....	10
11.4	Miljödetektivklubbar.....	10
11.5	Ungdomsverksamheten.....	11
11.6	Miljöaktionsdagarna.....	11
11.7	Grön Flagg	12
11.8	Utveckling av miljöfostran på svenska	12
12	Information.....	13
12.1	Finlands Natur.....	13
12.2	Hemsidorna och e-postlistor	13
12.3	Massmedia	14
13	Lokalföreningstjänster	14
14	Marknadsföring.....	15
14.1	Medlemsvärvning	15
14.2	Evenemang.....	15
15	Organisationen	16
15.1	Förbundskongress	16
15.2	Styrelsen.....	16
15.3	Kansliet och personal	16
15.4	Nordiskt samarbete	17
16	Budget.....	18

1 Allmänt om verksamhetsplanen

Den strategiska styrningen av Natur och Miljös verksamhet bygger på verksamhets- och ekonomiplaner, som fastställs för tre år i taget av förbundskongressen. År 2008 utgör det sista året av den nu gällande treårsplanen, som fastställdes på förbundskongressen på Kökar år 2005. De årliga verksamhetsplanerna, som tillsammans med budgeten preciserar treårsplanerna, fastställs av förbundets årsmöte 7-8 månader innan verksamhetsåret börjar. Förbundets verksamhetsplan definierar tematiska tyngdpunktsområden samt målsättningar för verksamheten, medan de olika verksamhetsformerna endast presenteras översiktligt. På basen av verksamhetsplanen gör styrelsen senare upp en arbetsplan, som beskriver de konkreta projekten, kampanjerna och den övriga verksamheten i detalj.

Verksamhetsplanen omfattar verksamhet på förbunds nivå och som huvudsakligen genomförs av förbundets anställda. Den mångsidiga verksamheten som utförs i lokalföreningar och av andra frivilliga omnämns endast såvida de har en central roll för uppnåendet av målsättningarna på förbunds nivå.

2 Förbundets allmänna målsättningar

Natur och Miljö är den svenskspråkiga, riksomfattande medborgarorganisationen för natur- och miljöskydd. Förbundet fungerar som paraplyorganisation för lokalföreningar som verkar på olika håll i Svenskfinland. Till förbundet hör även direktanslutna privatpersoner, kommuner och andra understödande organisationer. Genom kampanjer, projekt, informations spridning och ställningstaganden vill Natur och Miljö bilda opinion för miljöskydd och främja en hållbar utveckling. Natur och Miljö erbjuder verksamhetsmöjligheter för personer som vill engagera sig i praktiskt miljöarbete på svenska.

Förbundets organisationsplan innehåller en utförligare beskrivning av förbundets syften.

3 Skogsnaturen

Det moderna skogsbruket har orsakat stora förändringar i skogsnaturen, vilket resulterat i att den biologiska mångfalden minskat. En tydlig indikator på skogsnaturens kris är att cirka 40 % av alla hotade arter i vårt land är skogslevande arter. Omkring 650 skogslevande arter klassas som hotade, men med beaktande av alla arter man inte har tillräcklig kunskap om torde det verkliga antalet vara omkring 1 500. Många skogsnaturtyper har blivit så sällsynta och isolerade, att de inte på sikt kan upprätthålla livskraftiga stammar av de arter som anpassat sig för dessa biotoper. Det återstår endast små fragment av skog i naturtillstånd eller naturliknande tillstånd i södra Finland. Endast några procent av skogsmarken är skyddad och även dessa skogar är till stor del tidigare ekonomiskogar, som kräver aktiva restaureringsåtgärder för att kunna upprätthålla den naturliga artmångfalden. Trots att naturhänsynen i skogsbruket har förbättrats leder nuvarande praxis till att skogsnaturens biologiska mångfald ytterligare utarmas. Även skogarnas mångbruk, bl.a. rekreation och naturturism, missgynnas av det skogslandskap som det nuvarande skogsbruket skapar.

Skogarna i Svenskfinland utgör ingen isolerad del av södra Finlands skogar. Ur ett ekologiskt perspektiv har skogarna längs kusten en stor artrikedom. Till de unika skogstyperna hör bl.a. landhöjningsskogar i primärsuccessionsområden (Österbotten). Skärgårdsskogarna har inte ännu utsatts för ett lika intensivt modernt skogsbruk som på fastlandet. Karaktäristiskt för skogarna på sydkusten är närheten till tätorter vilket innebär bl.a. tryck från markanvändning och rekreativ användning.

Målsättningar

År 2008 utgör det sista året av förbundets huvudkampanj om skogsnaturen. Natur och Miljös övergripande målsättning är att stoppa utarmningen av skogsnaturens biologiska mångfald inom förbundets verksamhetsområde och i hela södra Finland. Inom ramen för skogskampanjen kommer förbundet att fokusera på fyra delmål:

- Fördubbling av arealen skyddad skog, vilket motsvarar ca 20 000 hektar skogsmark, inom Kustens skogscentrals område
- Bättre naturvård i ekonomiskogsbruket
- Stora enhetliga skogsområden bevaras för rekreation och människor uppmuntras att röra sig mera i skogen
- Öka kunskapen om skogsnaturen och skogsbruket i Finland

Verksamhet

- Natur och Miljö sprider information om skogsnaturen till medlemskåren och den finlandssvenska allmänheten. Genom kurser och utfärder uppmuntras naturintresserade personer göra observationer om skogarna och skogsbruket.
- Natur och Miljö medverkar i de politiska processerna vilkas syfte är att utveckla skyddet av skogsnaturens mångfald i södra Finland (METSO).
- Natur och Miljö samarbetar med aktörer som utvecklar och sprider information om alternativa skogsbruksmetoder. Natur och Miljö stöder skogscertifiering enligt FSC-kriterierna.
- Natur och Miljö belyser strukturella problem i det nuvarande ekonomiskogsbruket, bl.a. tillämpning av lagstiftning, skogsbrukets stödsystem och skogsbruksplaneringen.
- Natur och Miljö stärker sitt eget nätverk av medlemmar med sakkunskap och intresse för skogsnaturens mångfald.

4 Östersjön och övrigt vattenskydd

Finland har en lång Östersjö kust och havet har stor betydelse för finländarnas välfärd. Östersjön har många egenskaper som gör det unikt, men även sårbart: låg salthalt, liten vattenmängd, långsamt vattenutbyte och jämförelsevis ung ålder. På grund av utsläpp från samhällena i Östersjön tillrinningsområde, luftburna utsläpp och den livliga fartygstrafiken klassas Östersjön i dag som ett av världens mest förorenade hav. Ekosystemet hotas av övergödning, miljögifter, oljeutsläpp och främmande arter. Natur och Miljö ser som sin roll att främst påverka lokala och regionala aktiviteter och utsläpp, som påverkar tillståndet i de kustnära vattnen.

4.1 Övergödning

Närsaltsbelastningen av Östersjön, såväl från Finland som från övriga länder inom Östersjöns tillrinningsområde, är alltför stor. Övergödningen syns i form av massförekomster av blågröna alger i havet, mera trådalger vid stränderna, allt större områden med syrefria bottnar och som förändringar i fiskbestånden. De viktigaste källorna till gödande kväve- och fosforutsläpp är jordbruket, avlopp från samhällena, egnahemshus och industrin, fiskodling, skogsbruket samt avgaser från förbränningsprocesser (t.ex. trafik, el- och värmeproduktion). I takt med att reningen av punktutsläpp har blivit effektivare, har den diffusa belastningens andel av näringsutsläppen ökat.

Målsättningar

Natur och Miljös målsättning är att näringsutsläppen från källor inom Svenskfinland skall minska. Natur och Miljö fokuserar på tre delmål:

- På lokal, regional och nationell nivå införs system som främjar vattenskydd i jordbruket, bl.a. minskade näringsgivor, inrättande av skydds-zoner vid vattendrag samt sedimenteringsbassänger och infiltreringsområden vid diken och åar.
- Kommunerna bör satsa på att förnya och förbättra sina reningsverk för att kunna hantera de ökande avloppsvattenmängderna och ytterligare förbättra reningsgraden.
- Egnahemshus på glesbygden uppfyller reningskraven i gällande normer med hjälp av kretslopps-baserade lösningar.

Verksamhet

- Natur och Miljö utvecklar i samarbete med lantbrukssektorns intresseorganisationer informationsmaterial om hur näringsutsläppen från lantbruket kan minskas.
- Natur och Miljö bevakar kustkommunernas investeringsplaner för avloppsreningsverken samt miljö-tillståndprocesserna för dem.
- Natur och Miljö följer upp genomförandet av den nya förordningen om avloppsrening i glesbygden och sprider infomaterial, bl.a. det som producerats inom projekten Avlopp i Kretslopp och Miljöhänsyn i vardagen.

4.2 Småskaliga muddringar

Natur och Miljö har under de senaste åren framgångsrikt väckt debatt om de negativa miljöeffekterna av småskaliga muddringar i kustzonen. En enskild muddring för t.ex. en småbåtsbrygga har en begränsad effekt, men sammantaget har alla småskaliga muddringar en betydande inverkan på våra marina livsmiljöer längs kusten. Forskningen kring grunda havsvikar och glon har visat att muddring kan ha allvarliga effekter på dessa ekosystem, som har speciella naturvärden och har stor betydelse för vissa fiskarter.

Fortfarande anser många att muddringar är miljöförbättrande ingrepp. Småskaliga muddringar har av tradition betraktats som en självklar rättighet för var och en som vill utnyttja vattendrag. Småskaliga muddringar kräver inte tillstånd. Kommuner och miljöcentraler saknar verktyg för att övervaka muddringsverksamhet och förhindra att miljöproblem uppstår. Entreprenörerna är en mycket brokig skara som har varierande sakkunskap i hur man kan minimera de negativa effekterna av muddringar.

Målsättningar

Natur och Miljö vill bromsa ökningen av småskaliga muddringar och arbetar för en skärpt samhällelig reglering av muddringsverksamhet genom såväl ändringar i lagstiftning som myndighetsbeslut.

Verksamhet

- Natur och Miljö deltar aktivt i debatten om muddringar i samband med beredningen av vattenlagens revidering.
- Natur och Miljö bevakar entreprenörernas verksamhet och belyser vid behov enstaka bra eller dåliga exempel.
- Natur och Miljö sprider information om muddringars negativa miljöeffekter till strandägare.

4.3 Regionalt och lokalt vattenskyddsarbete

Implementeringen av EU:s vattenramdirektiv har lett till en grundläggande reform av vattenskyddsarbetet i Finland. Den nya modellen för vattenvårdsförvaltning medför bl.a. nya mål för vattenskyddet, ett nytt klassificeringssystem för vattendragens tillstånd samt framför allt en

starkare betoning av beslut på lokal och regional nivå. De första regionala och lokala förvaltningsplanerna och åtgärdsprogrammen för vattendrag skall vara färdiga år 2009. Reformen ger medborgarorganisationerna goda påverkningsmöjligheter i frågor som gäller nyttjande och skydd av vattendrag.

Målsättningar

Natur och Miljö och lokalföreningarna medverkar aktivt i det regionala och lokala vattenskyddsarbetet för att stärka miljövårdens tyngd i utarbetandet av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram.

Verksamhet

- Natur och Miljö deltar på nationell nivå i utvärderingen och styrningen av tillämpningen av de nya lagarna, bl.a. vattenförvaltningens hörande år 2008.
- Natur och Miljö fortbildar och stöder lokalföreningar och aktiva medlemmar i frågor som gäller lokalt vattenskyddsarbete.
- Natur och Miljö medverkar i VELMU-projektet, som karterar undervattensnaturen.

4.4 CCB

Natur och Miljö är medlem av CCB, Coalition Clean Baltic, som är ett nätverk av medborgarorganisationer som arbetar inom Östersjöns tillrinningsområde med frågor som berör Östersjöns tillstånd. CCB, vars sekretariat finns i Sverige, för fram miljöorganisationernas synpunkter i internationella fora som Helsingforskommissionen (HELCOM) och EU. CCB driver även konkreta miljövårdsprojekt i bl.a. Ryssland.

Målsättningar

CCB-nätverket känner till den finländska Östersjöpolitiken och ger vid behov stöd till de finländska miljöorganisationernas kampanjer och ställningstaganden. CCB arbetar med frågor som är viktiga ur ett finländskt perspektiv. Natur och Miljö får genom medverkan i CCB insyn i internationell miljöpolitik och kan bevaka finländska parter agerande i bl.a. HELCOM. Genom CCB hittar Natur och Miljö samarbetsparter för konkreta projekt.

Verksamhet

- Natur och Miljö medverkar i CCB-nätverket och representerar Finland (Natur och Miljö samt Finlands Naturskyddsförbund) i nätverkets styrelse.

5 Energi och klimat

Energi- och klimatfrågor har i nationell och internationell politik kombinerats i hög grad. Minskningen av koldioxidutsläppen från energianvändningen är en central utmaning för hela den industrialiserade världen. Även i Finland baserar sig såväl energiproduktionen som trafiken i hög grad på fossila bränslen. Omställningen till ett hållbart energisystem kan dock inte enbart utgå från klimatpolitiken, eftersom utnyttjande av kärnkraft eller förnyelsebara energikällor med nuvarande teknik har vissa andra negativa miljöeffekter. Uppmärksamhet måste därför även fästas vid att minska finländarnas energikonsumtion, som hör till de högsta i världen.

I Svenskfinland finns stor potential för utnyttjande av förnyelsebar energi. Skärgården är det viktigaste potentiella området för vindkraftsparker. Åkermarken lämpar sig för odling av energigrödor för såväl uppvärmning som drivmedel. Skogsbruket har kommit bra igång gällande

tillvaratagande av energived från skogarna. Tätorterna har goda möjligheter att bygga ut fjärrvärmenätet. Landets sydligaste delar har de bästa förutsättningarna för lågenergihus.

Målsättningar

Kommuner och andra aktörer i Svenskfinland beaktar energisparande och förnyelsebara energikällor i sina energipolitiska beslut. Vid ibruktagande av förnyelsebara energikällor (bl.a. biobränslen, vindkraft och vattenkraft) minimeras de negativa miljöeffekterna. Den breda allmänheten är medveten om hur vardagliga beslut påverkar klimatstörande utsläpp.

Verksamhet

- Natur och Miljö informerar på svenska om energisparande och miljöanpassade lösningar, som utnyttjar förnyelsebar energi.
- Natur och Miljö tar initiativ till samarbete med en finlandssvensk kommun kring utnyttjande av lokal förnybar energi.
- Natur och Miljö deltar i debatten om vindkraft för att minska motståndet mot anläggningar i områden som förbundet bedömer som lämpliga.
- Natur och Miljö samarbetar med Finlands svenska Marthaförbund och Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC kring projekt Värmeslag, en gemensam informationskampanj (2006-08) om utnyttjande av förnybara energikällor för uppvärmning av hus på glesbygden.

6 Hållbar konsumtion och produktion

På många centrala områden är Finland långt ifrån ett föregångsland för hållbar resursanvändning. Energi- och materialanvändningen per person hör till de högsta i världen, vilket illustreras bl.a. av att medelfinländarens ekologiska fotspår är 7,6 ha, d.v.s. tredje störst i världen. Finländarnas konsumtion medför miljöproblem såväl i Finland som i andra delar av världen.

Även om många finländare har ett intresse för att minska sin konsumtionsrelaterade miljöbelastning, sker livsstilsförändringar långsamt. Bidragande orsaker är brist på lättillgängliga alternativ och rollmodeller. En annan viktig orsak är bristen på samhällsliga styrmedel som skulle stöda denna utveckling. Det nationella programmet för hållbar produktion och konsumtion (KULTU) födde en del nya processer, men innehöll slutligen bara några få konkreta åtgärder.

Målsättningar

Natur och Miljö uppmuntrar enskilda personer att i vardagliga beslut ta hänsyn till miljön. Förbundet sprider information om miljöanpassade alternativ och belyser positiva exempel. Natur och Miljö arbetar för att informationsstyrningen från myndighetshåll skall erbjuda likvärdig service på svenska. Natur och Miljö arbetar för förverkligande av en ekologisk skattereform, som under lättar miljöanpassade val.

Verksamhet

- Natur och Miljö sprider och uppdaterar det material som utarbetats under kampanjen ”Miljöhänsyn i vardagen”.
- Natur och Miljö samarbetar med det nya nationella ekoeffektivitetscentret kring information på svenska.
- Natur och Miljö samarbetar med bl.a. EEB och Finlands naturskyddsförbund kring främjande av ekologisk skattereform.

7 Markplanering i kustzonen

Samhällsstrukturens utveckling styrs genom markplanering på kommunal och regional nivå. I samband med markplanering fattas ofta beslut som är oåterkalleliga för vissa naturvärden. I samband med planläggning fastslås även områdenas infrastruktur, något som direkt och indirekt kan ha betydande negativa miljöeffekter. Marken är en knapp och begränsad resurs, som är en grundförutsättning för inte bara samhällen utan även fungerande ekosystem. Den förbättrade kunskapen om ekologiska korridorer och andra miljömässigt relevanta faktorer har inte tillämpats fullt ut i den praktiska markplaneringen. Markanvändnings- och bygglagen ger intressenter mångsidiga påverkningsmöjligheter i beredning, men naturen behöver fortsättningsvis talesmän, som hittills ofta funnits inom de ideella naturföreningarna på nationell och lokal nivå.

Målsättningar

Naturhänsyn och miljövard får större vikt i beredning och fastställande av markanvändningsplaner på lokal och regional nivå. Natur och Miljö och lokalföreningarna blir bättre på att framföra synpunkter i beredningsskedet och att vid behov driva besvärprocesser.

Verksamhet

- Natur och Miljö arbetar på nationell, samt i samråd med lokalföreningarna även på regional nivå med markplanering i kustzonen och skärgården för att föra fram alternativ, bromsa upp exploateringen och värna om naturvärden.
- Natur och Miljö deltar i samråd med lokalföreningarna som är aktiva inom de olika landskapsförbunden, i beredning och uppföljning av förverkligandet av landskapsplaner.
- Natur och Miljö erbjuder lokalföreningar och enskilda medlemmar sakkunskap och praktisk hjälp i frågor som gäller värnande om naturen i kommunal markplanering.

8 Fältbiologi och naturkännedom

Ett positivt förhållande till naturen skapar en vilja att värna om naturens mångfald. Gemensamma naturupplevelser har även en viktig social betydelse för förbundets medlemmar. Olika typer av naturutfärder utgör en av hörnstenarna i lokalföreningarnas verksamhet. Kunskap om naturen är en viktig förutsättning för att kunna bedöma effekterna av miljöskadlig verksamhet. Amatörbiologer bidrar med värdefull information om miljöns tillstånd.

I ett längre perspektiv finns tydliga tecken på att finlandssvenskarnas artkännedom och andra fältbiologiska färdigheter håller på att försvagas. Inom de många specialiserade biologiska intresseföreningarna har den svenska minoriteten svårt att göra sig hörd.

Målsättningar

Natur och Miljö stärker medlemskårens fältbiologiska färdigheter, d.v.s. förmågan att göra iakttagelser när de rör sig i naturen. Natur och Miljö vill även erbjuda medlemmarna angenäma naturupplevelser.

Verksamhet

- Natur och Miljö deltar i den nationella koordineringsgruppen för temadagen ”De Vilda Blommornas dag”.
- Natur och Miljö samarbetar med Luonto-Liitto kring svenskspråkig fenologiverksamhet.
- Den traditionella nattpaddlingen arrangeras i början av sommaren.

- Natur och Miljö stöder via händelsekalendern på hemsidorna och i Finlands Natur marknadsföring av utfärder som arrangeras av lokalföreningar.
- Natur och Miljö håller kontakt till och stöder svenska sektioner inom biologiska föreningar.

9 Biologisk mångfald

Biologisk mångfald är ett centralt naturskyddsbiologiskt begrepp. Med biologisk mångfald avses all den ofantliga variation som förekommer i naturen inom arter, mellan arter och mellan artsamhällen (ekosystem). Den biologiska mångfalden är utgångspunkten för det moderna naturskyddet.

Finland har förbundit sig att följa FN:s konvention om biologisk mångfald vars huvudsakliga mål är att skydda den biologiska mångfalden och ett hållbart nyttjande samt en jämn och rättvis fördelning av ekosystemtjänster. Finland har också förbundit sig att vidta ännu mer kraftfulla åtgärder än tidigare för att märkbart sakta ner utarmningen av den biologiska mångfalden globalt, regionalt och nationellt fram till 2010.

Utvärderingen av det förra nationella biodiversitetsprogrammet visade, att den biologiska mångfalden i Finland inte kan bevaras utan nya skyddsåtgärder.

9.1 Artskydd

Natur och Miljö arbetar främst med skydd av den biologiska mångfalden på arter. Viktiga instrument är rödlistningen och artskyddsbestämmelser i naturskyddslagstiftningen. En stor utmaning är att artperspektivet ofta kräver stor biologisk sakkännedom, vilket bl.a. naggat naturskyddets samhälleliga legitimitet i kanterna. En annan utmaning är att vissa arter (bl.a. flygekorre, varg och säl) i den offentliga debatten har fått en stor symbolisk betydelse.

De stora rovdjuren (varg, lo, björn och järv) utgör en särskild utmaning för artskyddet, eftersom de av många uppfattas som ett direkt hot mot människans trygghet och egendom (husdjur). Enligt den av jord- och skogsbruksministeriet fastställda skötselplanen för varg skall nya etableringar kunna ske i västra Finland. Risken för olaglig jakt eller jakt med bristfälligt motiverade licenser är dock överhängande.

Målsättningar

Natur och Miljö vill öka kunskapen om skyddade arter hos den som berörs av skyddsåtgärder. Beträffande stora rovdjur vill förbundet minska rovdjursfientligheten och främja åtgärder för att förebygga att vargar river hundar och andra husdjur. På detta sätt vill förbundet förebygga olovlig avlivning av vargar inom förbundets verksamhetsområde.

Verksamhet

- Natur och Miljö belyser naturvetenskaplig fakta om arter som debatteras i finlandssvensk massmedia, bl.a. säl, fladdermöss och flygekorre.
- Natur och Miljö informerar om hur rovdjursskador kan förebyggas

9.2 IUCN

Natur och Miljö är medlem i den internationella naturvårdsunionen IUCN, som på en global nivå främjar skyddet av den biologiska mångfalden. IUCN har ett regionalt kontor för Europa (RofE), som bl.a. arbetar gentemot EU. IUCN:s nuvarande huvudkampanj Countdown 2010 vill påminna om EU:s överenskomna målsättning att hejda biodiversitetsminskningen före år 2010. Den nationella IUCN-kommittén utgör ett samarbetsforum för IUCN:s finländska medlemmar.

10 Allmän miljöpolitisk aktivitet

10.1 Utlåtanden och arbetsgrupper ställningstaganden

Vid sidan om egna kampanjer och initiativ bedriver Natur och Miljö ett mångsidigt miljöpolitiskt arbete i form av skriftliga utlåtanden och medverkan i arbetsgrupper. Detta arbete hänför sig endast delvis till förbundets egna tematiska tyngdpunktsområden.

Natur och Miljö har etablerat sin position som en central finlandssvensk remissinstans i beredning av program och beslut på nationell och regional nivå. I egenskap av medlemsbaserad intresseorganisation för miljövard har Natur och Miljö möjlighet att medverka i en mängd olika arbetsgrupper som utarbetar och följer upp program och lagstiftning på nationell och regional nivå.

Målsättningar

Förbundets skriftliga ställningstaganden är väl underbyggda och följer en enhetlig och långsiktig linje. Med hjälp av kunniga och engagerade representanter kan Natur och Miljö ha inflytande i arbetsgrupper och kommittéer som bereder miljöpolitiska program och beslut.

Verksamhet

- Natur och Miljö ger i mån av möjlighet inbegärda remissvar.
- Informationsflödet stärks mellan kansliet och förbundets representanter i kommittéer.

10.2 EU:s miljöpolitik

Merparten av nationella lagar och förordningar bygger på EU:s miljölagstiftning. Den miljöpolitiska intressebevakningen måste därför i allt högre grad rikta sig mot beslutsfattande på EU-nivå. Efter EU-ordförandeskapet hösten 2006 är kunskapen om och intresset för EU:s miljöpolitik större än tidigare.

Målsättningar

Natur och Miljö känner till de centrala frågorna på EU:s miljöpolitiska agenda och har kanaler för framförande av sina ståndpunkter till beredningen på EU-nivå och till beredningen av Finlands ståndpunkter till förslag.

Verksamhet

- Natur och Miljö är fortsättningsvis medlem i European Environmental Bureau (EEB). Natur och Miljös representanter deltar i mån av möjlighet i seminarier som arrangeras av EEB. Kansliet sprider vidare EEB:s rapporter till medlemmar intresserade av EU-politiken.

11 Miljöfostran

Den övergripande visionen för Natur och Miljös miljöfostran är att erbjuda medel och instrument för att åstadkomma en mer hållbar utveckling på olika plan i samhället. Miljöfostran handlar om att från en pedagogisk grund påverka människors beteende för att stärka miljöhänsyn. Miljöfostran är ett åldersneutralt begrepp, men Natur och Miljö förknippar miljöfostran främst med verksamhet riktad till barn- och ungdomar antingen direkt eller via skolor och daghem.

11.1 Naturskolan Uttern

Natur och Miljö upprätthåller Finlands äldsta naturskola, Naturskolan Uttern, som har Åvikhemmet i Sjundeå som bas. Naturskolan kompletterar natur- och miljöundervisningen i daghem och skolor. Undervisningen på naturskolan sker huvudsakligen utomhus. Viktiga pedagogiska verktyg är lekar, sagor, sinnesövningar och egna undersökningar. Naturskolan betjänar svenskspråkiga skolor och daghem i västra och mellersta Nyland. Förutom besök av grupper erbjuder Naturskolan Uttern råd och tips för fostrare. Natur och Miljö har även etablerat ett samarbete med Villa Elfvik i Esbo, Stora Rantan i Helsingfors och Vanda naturskola i syfte att i dessa naturskolor erbjuda svenskspråkig undervisning.

Målsättningar

Ett besök på naturskolan stärker barnens naturkännedom och känsla för naturen. Målsättningen är också att skapa en grund för en bättre förståelse för miljöfrågor.

Verksamhet

- Naturskolan Uttern har en besöksvolym på 40 grupper á 25 elever per år.
- Naturskolan Utterns roll som en regional aktör förstärks bl.a. genom närmare kontakter till regionens kommuner
- Undervisningen utvecklas i syfte att ännu bättre än tidigare motsvara målsättningarna i läroplanerna.
- Naturskolan Uttern erbjuder svenskspråkig undervisning vid tre finskspråkiga naturskolor som köptjänst. Den planerade volymen är 15 undervisningsdagar.
- Naturskolan Uttern deltar i samarbetsprojektet Svenskspråkigt miljöpedagogiskt naturskolnätverk (SMIL) som administreras av Pedagogiska fakulteten vid Åbo Akademi i Vasa.

11.2 Kvarkens naturskola

År 2007 startade Natur och Miljö ett projekt i syfte att etablera en ny svenskspråkig naturskola i Österbotten. Naturskolan, som går under projektnamnet Kvarkens naturskola, har en heltidsanställd projektledare/ naturskollärare. Verksamheten, som inleddes hösten 2007, riktar sig till daghem och skolor i södra och mellersta Österbotten. Till skillnad från Naturskolan Uttern fungerar Kvarkens naturskola enligt ett semiambulerande koncept: Naturskolan har inga egna undervisningsutrymmen, utan endast ett kontor. Undervisningen sker på två olika områden, Sommarö fortområde i Replot och Tegelbruksbacken i Kristinestad. Natur och Miljös ambition är att Kvarkens naturskola skall fungera i nära samarbete med övriga aktörer inom världsnaturarvet Kvarken. Natur och Miljös primära intresse är utveckling av svenskspråkig naturskolverksamhet, men förbundet samarbetar gärna med finskspråkiga aktörer.

Målsättningar

Målsättningen med projektet är att skapa en permanent struktur för svenskspråkig naturskolverksamhet i regionen. Under året etableras kontakt till kommuner och andra centrala aktörer i regionen. De pedagogiska målsättningarna för naturskolverksamheten är de samma som för Naturskolan Uttern.

Verksamhet

- Kvarkens naturskola har en besöksvolym på 50 grupper á 25 elever per år.
- Besöksgrupperna tar del av program, som är planerade enligt deltagarnas ålder, variationer i lokala naturförhållanden och årstidsväxlingar.
- Undervisningsprogrammen utvärderas och utvecklas ständigt.
- Skolornas och daghemmens behov och önskemål kartläggs genom bl.a. utvärdering av besök och kontakter till olika kundgrupper.
- Naturskolläraren samarbetar och tar del av andra naturskolors verksamhet för att möjliggöra en kontinuerlig utveckling av Kvarkens naturskola.

11.3 Miljödektivläger

Natur och Miljö har i många år arrangerat barnläger med ett så kallat Miljödektivkoncept. Lägren riktar sig till barn i ålder 8-12 och arrangeras både vinter- och sommartid. En grundläggande princip för lägerverksamheten är att under trygga former låta deltagarna uppleva naturen på nära håll genom att övernatta i tält samt delta i ett äventyrligt program som sker ute i naturen. Miljödektivlägrens program byggs upp kring en ram berättelse, där Miljödektivernas äldste Överdetektiv, miljöfantomen Urban Utter, ber Miljödektiverna om hjälp med att lösa ett miljömysterium med anknytning till något aktuellt miljötema. Beroende på tidpunkt och plats sker övernattnings antingen i tält eller inomhus. Normalstorlek på ett läger är 25 deltagare. Lägren leds av en lägerchef som ansvarar för ett ledarteam.

Målsättningar

Målsättning med Natur och Miljös lägerverksamhet är att öka natur- och miljöintresset genom egna upplevelser i naturen.

Verksamhet

- 5 sommarläger arrangeras i östra och västra Nyland, Åboland och Österbotten.
- 1 vinterläger arrangeras i västra Nyland
- Fortbildnings- och utvärderingstillfälle arrangeras 1 gång per år. Fortbildningstillfället bygger på Natur och Miljös ledarhandbok för lägerverksamheten.

11.4 Miljödektivklubbar

Förutom i lägerverksamheten (se ovan) tillämpas Miljödektivkonceptet även i klubbverksamheten. I många år har Natur och Miljö drivit klubbverksamhet för barn i åldern 8-12. Under de senaste åren har de flesta klubbar fungerat som eftersklubbar i lågstadiet i huvudstadsregionen. En klubbträff räcker 1-2 timmar och dras av en av förbundet anställd ledare. Under en termin hålls ca 15 träffar. Som grund för verksamheten har Natur och Miljö utarbetat ett programpaket med olika temahelheter, som inkluderar både fakta- och attitydfostran.

Målsättningar

Målsättningen är att väcka intresse för närmiljön och miljöfrågor och fostra barnen till miljömedvetna medborgare som prioriterar en hållbar livsstil.

Verksamhet

- 5 miljödetektivklubbar arrangeras i lågstadieskolor i huvudstadsregionen.
- 1 miljödetektivklubb startas i Åboland
- Fortbildnings- och utvärderingstillfällen arrangeras för klubbledarna två gånger per år

11.5 Ungdomsverksamheten

Natur och Miljös ungdomsverksamhet utgör en mellanform mellan den av vuxna ledda barnverksamheten och förbundets allmänna verksamhet, som genomförs av och riktas till vuxna. Inom ramen för ungdomsverksamheten kan ungdomar och unga vuxna stegvis bekanta sig med förbundets verksamhet och aktuella miljöfrågor. Ungdomsverksamheten har en stor betydelse för rekrytering av nya aktiva medlemmar. Fr.o.m. hösten 2007 sköts ungdomsverksamheten av en heltidsanställd.

Målsättning

Natur- och miljöintresserade ungdomar erbjuds möjligheter att fungera inom förbundet. Ungdomar och unga vuxna blir bekanta med förbundets verksamhet och blir aktiva medlemmar. Natur och Miljös ungdomsgrupps (NoMUG) nätverk stärks och sprids till nya orter i Svenskfinland.

Verksamhet

- NoMUG fungerar som ett nätverk med låg anslutningströskel och e-post som huvudsaklig informationskanal.
- Månatliga miljöcaféer arrangeras under vardagskvällar i huvudstadsregionen, Åbo och Vasa.
- Två gånger per år arrangeras miljömedjor i form av endags miniseminarier i huvudstadsregionen, Åbo och Vasa.
- Nya verksamhetsformer utvecklas för ungdomar i ålder 12-15, särskilt sådana unga, som deltagit i Miljödetektivläger eller –klubbar.

11.6 Miljöaktionsdagarna

Natur och Miljö har tillsammans med den finskspråkiga ungdomsorganisationen Luonto-Liitto tagit initiativ till ett nationellt tvåspråkigt evenemang för miljöintresserade ungdomar i åldern 16-20. Miljöaktionsdagarna – Ympäristötoimintapäivät arrangerades för första gången år 2005 i Orivesi och har i tre år (2005-2007) finansierats av undervisningsministeriet. Arrangörernas målsättning är att skapa ett årligt återkommande evenemang, men hittills har projektet byggts på årliga samarbetsavtal. Natur och Miljö har en nyckelroll för evenemangets svenska profil.

Målsättningar

Projektets övergripande målsättning är att skapa ett forum där ungdomar som är intresserade av miljö-, utvecklings- och djurskyddsfrågor kan samlas och komma i kontakt med medborgarorganisationer som arbetar med dessa frågor. Under Miljöaktionsdagarna – Ympäristötoimintapäivät kan ungdomar fördjupa sig i aktuella samhällsfrågor, lära sig om medborgarverksamhet och stifta bekantskap med organisationernas olika arbetsmetoder. Genom Miljöaktionsdagarna – Ympäristötoimintapäivät kan ungdomars åsikter i viktiga framtidsfrågor få uppmärksamhet i massmedia och bland beslutsfattare.

Verksamhet

- Natur och Miljö arrangerar tillsammans med Luonto-Liitto och eventuella andra samarbetsparter Miljöaktionsdagarna 2008, såvida tillräcklig finansiering erhålls.

11.7 Grön Flagg

Grön Flagg (Vihreä Lippu) är ett miljöprogram för daghem, skolor och andra läroinrättningar. Programmet erbjuder ramar för minskning av miljöbelastningen genom konkreta åtgärder för minskad energi- och vattenkonsumtion och avfallsmängder. Programmet, som administreras av Sällskapet för miljöfostran SYKSE, hör till ett europeiskt samarbetsprojekt Eco-Schools. Natur och Miljö sköter i enlighet med ett avtal med SYKSE det svenskspråkiga Grön Flagg programmet i Finland.

Målsättningar

Målsättningen med Grön Flagg är att stöda miljöanpassning av verksamheten i daghem och skolor. Natur och Miljös målsättning är att i lugn takt öka antalet svenskspråkiga deltagare. Det finskspråkiga materialet översätts till svenska inom ett år från publicering.

Verksamhet

- Natur och Miljö upprätthåller ett eget register över svenskspråkiga deltagare, utvärderar Grön flagg verksamhetsplaner/ rapporter samt sköter korrespondens med deltagarna.
- En ny temahelhet till materialpaketet (Global hållbarhet) översätts till svenska.
- Natur och Miljö arbetar aktivt för att rekrytera nya svenskspråkiga lokala främjare, som arrangerar informationstillfällen samt tematiska fortbildningsdagar.
- Natur och Miljö medverkar i Hanska-gruppen, som koordinerar utvecklingen av Grön Flagg/ Vihreä Lippu i Finland.

11.8 Utveckling av miljöfostran på svenska

Under de senaste åren har miljöfostran fått en synligare roll på såväl miljöförvaltningens som utbildningssektorns agenda. Natur och Miljö har satsat på att utveckla nya former av miljöfostran på svenska. Internt handlar utvecklingsarbetet om att stärka det miljöpedagogiska elementet i förbundets hela verksamhet. Förbundet har även en viktig roll som länk mellan tredje sektorn och den akademiska miljöpedagogiska forskningen.

Målsättningar

Finansieringen för miljöfostran på svenska stärks. Miljöfostran får större tyngd i utbildning och fortbildning av svenska klasslärare, ämneslärare och barntädgårdslärare. Kommunerna i Svenskfinland satsar på naturskolor och annan form av miljöfostran.

Verksamhet

- Natur och Miljö är medlem i Sällskapet för miljöfostran och samarbetar kring ställningstaganden.
- Natur och Miljö medverkar i regionala nätverk för att stärka samarbetet kring miljöfostran i Svenskfinland.

- Natur och Miljö utvecklar kontakterna till pedagogiska fakulteterna vid Åbo Akademi och Helsingfors universitet.
- Natur och Miljö utvecklar nya verksamhetsformer och läromedel för miljöfostran.
- Natur och Miljö utreder möjligheterna att starta naturskolverksamhet på Åland.

12 Information

Natur och Miljös verksamhet handlar i hög grad om att sammanställa och sprida information på svenska. En stor del av detta kan förknippas med de tematiska helheter, som presenteras ovan i avsnitten 3-9. Därtill sprider Natur och Miljö allmän miljöinformation via olika egna kanaler, som behandlas i detta avsnitt.

12.1 Finlands Natur

Finlands Natur, som är den enda finlandssvenska natur- och miljötidningen, har en bred läsarkrets i hela Svenskfinland. Tidskriften kan uppmärksamma aktualiteter på miljöområdet och belysa dem mer djupgående än dagstidningarna i regel kan göra. Rikt illustrerade naturreportage har en synlig plats i tidningen. Tidskriften är även Natur och Miljös språkrör och en viktig informationskanal till förbundets medlemmar. En heltidsanställd chefredaktör ansvarar för tidningens innehåll. Chefredaktören skriver ledare, artiklar och notiser; redigerar artiklar; bidrar med bildmaterial och står för tidningens grafiska utformning. Text- och bildmaterial levereras i huvudsak av medarbetare på freelancebas.

Målsättningar

Tidningen erbjuder sina läsare intresseväckande och engagerande läsning om natur, naturskydd och viktiga miljöfrågor. En målsättning är att presentera mindre kända men allmänt förekommande växter, djur och fenomen i naturen med målsättningen att öka naturkunskapen och förståelsen för naturskydd i Svenskfinland. Ytterligare ansträngningar görs för att bredda kretsen av medarbetare så att sakkunskap inom allt fler områden och inom alla regioner i Svenskfinland skulle finnas representerad. Förbundets målsättning är att öka antalet prenumeranter och tidningens annonsintäkter.

Verksamhet

- Finlands Natur utkommer med sex nummer i fyrfärgstryck under 2008. Sidantalet är minst 36. Med hjälp av extern finansiering kan ett av höstens nummer innehålla en bilaga i form av ett temahäfte, där ett globalt miljöproblem med u-landsanknytning står i fokus.
- Finlands Natur informerar i varje nummer om Natur och Miljös verksamhet på förbundets egna sidor i tidningen. Här ges utrymme åt bland annat kampanjer, evenemang, naturskolornas verksamhet och lokalföreningarnas aktiviteter.
- Finlands Natur marknadsförs genom telefonmarknadsföring samt genom annonser i ledande finlandssvenska dagstidningar.

12.2 Hemsidorna och e-postlistor

Elektronisk informationsspridning är ett effektivt och resurssnålt alternativ till trycksaker. Natur och Miljö vill i hög grad utnyttja sin hemsida samt e-post till extern och intern kommunikation.

Målsättningar

Hemsidorna utvecklas till ett centralt informationsspridningsverktyg för förbundet. Informationen är aktuell, relevant och presenterad på ett användarvänligt sätt.

Verksamhet

- Natur och Miljös hemsidor utvecklas vidare. I samband med utvecklande beaktas de interaktionsmöjligheter som en modern hemsida kan erbjuda. Sådana kan vara bland annat enkätundersökningar.
- Tematiska e-postlistor upprätthålls för informationsspridning och diskussion kring Natur och Miljös viktigaste verksamhetsområden.

12.3 Massmedia

Synlighet i massmedia (dagstidningar, TV, radio) är en viktig kanal för spridning av information från förbundet. Natur och Miljö har en trovärdig massmedial image.

Målsättningar

Massmedia rapporterar om Natur och Miljös ställningstaganden och evenemang.

Verksamhet

- Pressmeddelanden sammanställs om alla väsentliga ställningstaganden och evenemang.
- Personlig kontakt till journalister upprätthålls genom bl.a. presskonferenser.
- Natur och Miljös språkrör (anställda och förtroendevalda) får utbildning i arbete med massmedia.

13 Lokalföreningstjänster

Till Natur och Miljös centrala uppgifter hör att fungera som paraplyorganisation för lokalföreningarna. Lokalföreningarna bildar ett nätverk som täcker hela Svenskfinland och utgör en viktig kontaktyta till medlemskåren och beslutsfattare på lokal nivå. Förbundet kan erbjuda hjälp i organisationsutveckling, sakkunskap i olika miljö- och naturvårdsfrågor, lokala och regionala påverkningsprocesser etc. Förbundet håller kontakt med Finlands naturskyddsförbund i administrativa frågor som gäller lokalföreningar som tillhör båda förbunden.

Målsättningar

Natur och Miljö eftersträvar ett närmare samarbete med lokalföreningarna. Den primära målsättningen är en god kommunikation mellan kansliet och lokalföreningarnas styrelser och ett stärkt samarbete mellan lokalnivå och förbunds nivå. Utgående från lokalföreningarnas behov utvecklar förbundet registerfunktioner och andra tjänster.

Verksamhet

- Lokalföreningsbrev med aktuell information om förbundets verksamhet skickas ut regelbundet.
- Hemsidornas funktion som informationskanal förbättras med bland annat en egen avdelning för lokalföreningarna. Lokalföreningarna erbjuds utrymme på förbundets webbtjänst.

- Genom kontinuerlig personlig kontakt (bl.a. telefon och besök) mellan lokalföreningarnas kontaktpersoner och förbundsassistenten samt styrelsens faddrar får förbundet mera information om lokalföreningarnas verksamhet.
- Natur och Miljö stöder lokalföreningar, som önskar genomföra organisationsutvecklingsprojekt.
- Natur och Miljö sköter lokalföreningarnas register över NoM-anslutna medlemmar och sköter medlemsfakturering. Lokalföreningsandelarna utbetalas i två-tre rater. Lokalföreningarna kan beställa adresslappar och motsvarande rapporter från kansliet.

14 Marknadsföring

Där de i avsnitt 12 presenterade informationskanalerna i första hand utnyttjas för att sprida miljöinformation handlar marknadsföring om att göra förbundet mera känt och stärka dess image samt att värva nya medlemmar. Natur och Miljö är ännu inte särskilt känd bland finlandssvenskarna i allmänhet och medlemsundersökningen år 2006 visade att även medlemskåren har en rätt så otydligt bild av förbundet.

14.1 Medlemsvärvning

Medlemskåren är Natur och Miljös viktigaste resurs. Medlemmarna kan stöda och delta i aktiviteter på lokal och nationell nivå samt ger tyngd åt förbundets ställningstaganden. Förbundet har även ett system med faddrar, som betalar ett månatligt understöd för verksamheten. Faddrar behöver inte vara medlemmar.

Målsättningar

Målsättningen för medlemsvärvningen är att medlemstalet skall öka med 200 personer jämfört med år 2007. Antalet faddrar bibehålls.

Verksamhet

- Aktiv medlemsvärvning utförs i samband med förbundets evenemang och kampanjer samt i förbundets publikationer.
- Riktade värvningskampanjer genomförs till olika målgrupper, bl.a. prenumeranter på tidskriften Finlands Natur.
- Lokalföreningar och medlemmar sporras till medlemsvärvning via utmaningar och tävlingar.

14.2 Evenemang

Förutom olika evenemang i anknytning till tematiska helheter arrangerar förbundet allmänna evenemang för allmänheten och särskilda intressenter.

Målsättningar

Målsättningen är att göra förbundet bättre känt bland viktiga intressenter, bl.a. beslutsfattare, massmedia och finansiärer.

Verksamhet

- Till Oktoberfesten på hösten inbjuds såväl medlemmar som samarbetsparter.

15 Organisationen

15.1 Förbunds kongress

Förbunds kongressen är förbundets högsta beslutande organ, som enligt stadgarna sammanträder vart tredje år. Förbunds kongressen drar upp nya riktlinjer för treårsperioden 2009-2011 och väljer förbundsordförande. Dessutom behandlas sedvanliga årsmötesärenden.

Målsättningar

Minst hälften av förbundets medlemsorganisationer medverkar på förbunds kongressen. I beredningen av mötesärenden och genomförande av förbunds kongressen förstärks föreningsdemokratien.

Verksamhet

- I maj/ juni 2008 arrangeras Natur och Miljös tredje förbunds kongress. Enligt förbundets system för regional rotation står Österbotten i tur att stå värd för förbunds kongressen.
- I samband med förbunds kongressen arrangeras även utfärder, kurser, verkstäder och socialt program för den samlade medlemskåren.
- Förslaget till treårsplan skickas på remiss till lokalföreningarna innan styrelsen fastställer sitt förslag till förbunds kongressen.

15.2 Styrelsen

Förbundets verksamhet handhas av en styrelse, som består av ordförande och sex medlemmar jämte sex suppleanter. Mandatperioden på tre år går ut vid årsmötet/ förbunds kongressen, vilket betyder att en del styrelsemedlemmar kan byta under året. Styrelsen sammanträder 5-7 gånger och kan även behandla ärenden per capsulam. Som föredragande fungerar förbundets ledande tjänstemän.

Målsättningar

Styrelsen handhar strategiska styrningen av förbundet. Styrelsens roll i policyarbetet förstärks. Styrelsearbetet upplevs som meningsfullt och motiverande. Styrelsemedlemmarnas olika sakkunskap tas tillvara i styrelsearbetet. Förbundsstyrelsen är ett så attraktivt organ, att det blir tävling om styrelseplatser på årsmöten.

Utvecklingsarbete

- Valberedningsarbetet utvecklas så att styrelsens sammantagna kompetens och representativitet blir bättre.
- På de första mötena efter förbunds kongressen introduceras nya styrelsemedlemmar i organisationen och verksamheten.
- Beredningen av mötesärenden görs i god tid och fokuserar på större helheter.
- Utomstående hjälp utnyttjas vid behov för att förbättra mötestekniken.

15.3 Kansliet och personal

På kansliet i Helsingfors finns arbetspunkter för de fast anställda samt för projektanställda och frivilliga. Arbetsredskapen är moderna och ändamålsenliga. Kanslipersonalen samlas en gång per

vecka för att under verksamhetsledarens ledning koordinera verksamheten. Till personalvården hör bl.a. hälsovård, lunchsedlar och gemensamma aktiviteter som bl.a. teaterbesök, utomhusutfärder och en julfest. Förbundet är medlem i Arbetsgivarförbundet för specialbranscher.

Personalstyrka

På kansliet i Helsingfors arbetar åtminstone sju fast anställda. En projektledare/ naturskollärare för Kvarkens naturskola anställs på heltid om finansiering säkras. För kampanjer, projekt och läger görs tidsbundna anställningar enligt behov och med beaktande av tillgången till extern finansiering. Genom kontakter till utbildningsinstitutioner eftersträvar Natur och Miljö att kunna utnyttja praktikanter som projektarbetskraft och samarbeta kring övnings- och slutarbeten.

Målsättningar

En arbetsmiljö, där de anställda mår bra fysiskt och psykiskt. En viktig målsättning är att minska arbetsrelaterad stress och förbättra arbetsprestationer genom förbättrad arbetsledning.

Utvecklingsarbete

- Ordförande och verksamhetsledare för utvecklingssamtal med personalen under våren.
- En planeringsdag för hela personalen arrangeras på hösten för att bl.a. utveckla arbetsplanen för nästa verksamhetsår.
- Personalvårdsåtgärder fortsätter på minst samma nivå som år 2007.
- Satsningen på fortbildning fortsätter.

15.4 Nordiskt samarbete

De nordiska naturskyddsförbunden har en lång tradition av samarbete i syfte att dels koordinera verksamheten och dels att stöda organisationsutveckling. Förutom de årliga sammankomsterna (NNR), brukar ad hoc möten arrangeras kring olika aktuella frågor.

Verksamhet

- Natur och Miljös representant(er) deltar i den nordiska träffen. I övrigt upprätthåller förbundet kontakten till de nordiska naturskyddsförbunden.

16 Budget

INTÄKTER	Budget 2008		Budget 2007		Utfall 2006
	€	%	€	%	
VERKSAMHETSINTÄKTER					
Deltagar- och besöksintäkter	39 000	6,9 %	20 500	4,2 %	23 813
Prenumerationsintäkter	55 000	9,7 %	37 000	7,6 %	29 629
Annonsintäkter	29 000	5,1 %	26 000	5,3 %	22 730
Övriga intäkter	9 600	1,7 %	33 500	6,9 %	13 777
VERKSAMHETSINTÄKTER TOTALT	132 600	23,4 %	117 000	24,0 %	89 948
MEDLEMSINTÄKTER	90 000	15,9 %	90 000	18,5 %	85 301
BIDRAGS OCH UNDERSTÖDSINTÄKTER					
Statsbidrag	134 000	23,6 %	133 000	27,3 %	133 000
Bidrag av privata fonder och stiftelser	175 000	30,8 %	120 500	24,7 %	119 044
Bidrag av kommuner och andra offentliga instanser	26 700	4,7 %	18 500	3,8 %	73 600
Övriga understöd, faddrar och donationer	2 500	0,4 %	4 400	0,9 %	2 260
BIDRAGS OCH UNDERSTÖDSINTÄKTER TOTALT	338 200	59,6 %	276 400	56,7 %	327 903
PLACERINGSVERKSAMHET					
Placerings och investeringsintäkter	7 000	1,2 %	4 000	0,8 %	3 577
PLACERINGSVERKSAMHET TOTALT	7 000	1,2 %	4 000	0,8 %	3 577
INTÄKTER TOTALT	567 800	100 %	487 400	100 %	506 730
KOSTNADER					
PERSONALKOSTNADER					
Lönekostnader, fast personal	284 200	50,1 %	217 650	44,7 %	211 332
Lönekostnader, projekt eller dylik personal	25 300	4,5 %	47 950	9,8 %	60 820
Personalvård (utbildning, hälsovård m.m.)	9 650	1,7 %	6 600	1,4 %	5 653
PERSONALKOSTNADER TOTALT	319 150	56,2 %	272 200	55,8 %	277 805
ÖVRIGA KOSTNADER					
Hyseskostnader	26 000	4,6 %	23 000	4,7 %	24 260
Publiceringskostnader	37 000	6,5 %	42 000	8,6 %	41 113
Prenumerationsförsämningsprovision	22 000	3,9 %	21 300	4,4 %	6 695
Annonsförsäljningsprovision	13 500	2,4 %	11 500	2,4 %	11 301
Kostnader för köpta tjänster	7 500	1,3 %	4 000	0,8 %	15 928
Marknadsföringskostnader	7 000	1,2 %	11 000	2,3 %	10 353
Rese- och transportkostnader	49 500	8,7 %	30 000	6,2 %	44 026
Postningskostnader	23 000	4,1 %	17 500	3,6 %	23 087
Bokföringskostnader	15 650	2,8 %	14 000	2,9 %	14 444
Administrativa kostnader	34 000	6,0 %	26 000	5,3 %	26 567
Medlemsavgifter	2 700	0,5 %	2 300	0,5 %	2 862
Diverse kostnader	3 800	0,7 %	5 400	1,1 %	4 291
ÖVRIGA KOSTNADER TOTALT	241 650	42,6 %	208 000	42,7 %	224 925
UTBETALDA LOKALFÖRENINGSANDELAR	7 000	1,2 %	7 200	1,5 %	6 884
KOSTNADER TOTALT	567 800	100 %	487 400	100 %	509 614